

PROSLETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja vsak
dan razen
nedelj in
praznikov.

Issued daily
- except
Sundays and
Holidays.

LETÖ—YEAR IX.

Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., SREDA, 2. AVGUSTA (AUGUST) 1916.

STEV.—NUMBER 53.

Submarinka "Deutsch-land" je odplula domov.

Druga podmornica "Bremen" pride baje jutri.

ZAKON ZA VARSTVO OTROK V SENATNI ZBORNICI. — 150 LUDI ZGORELO V CANADI. — DELAVNI SOCIALISTI V OKLAHOMI. — DEČEK SEŽGAN NA ELEKTRIČNEM STOLPICU. — OSEM OSOB ARRESTIRANIH KARADI ATENTATA NA PARADO V SAN FRANCISCU. — ŠTIRJE PREMOGARJI UBITI. — RAZNE NESENČORE IN SAMOMORI. — RANČNI PONEVERJALEC PRIJET.

Eksplozivne snovi ne snejo več v newyorske pristanište.

Baltimore, 2. avg. — Nemška submarinka "Deutschland" je včeraj popoldne ob peti uri odplula proti domov. Priprave so se vrtili ves dan in že zjutraj ob 6 urah je vladilec Timmies krožil po kanalu in gledal, če niso morda kje nastavljene kakšne mine. Submarinka so pobarvali zeleno, da je podobna morski vodi. Moštvo je bilo na krovu in je mahanalo s kašpiami v velika množica na bregu je z mahanjem klobukov in rut podgrajivala drzne mornarje. Submarinka ima 60 milij plovbe po kanalu do virginških rtov, kjer se začne odprtje morje. Tam baje takajo zavestniške križarke.

New York, 2. avg. — Druga submarinka "Bremen" pride v Ameriko jutri, to je v četrtek. Tako nasnamajo nemški agentje z isto gotovostjo, kakor so pred enim mesecem nasnamili prihod "Deutschlanda".

New York, 2. avg. — Včeraj je umrlo tukaj 55 otrok na paralito, največ do zdaj v enem dnevu. Skupaj do danes 896.

New York, 2. avg. — Mestna oblast v Jersey City so prepovedale teleznicam dovozati bojni material (strelivo) v newyorska pristanišča, da preprečijo nevarnost pred eksplozijami.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je policijski Thomas Chas ustrelil steklega pa par blokov od pozorišča. Deček se je vstrail strela in padel. Pri tem je prišel v dotik z vodilno zrino, skozi katero je šel močan električni tok, ki goni tovarne v okolišu. Električni tok je pritegnil dečka k žig in ga držal kot v kležah. Mohanov prijatelj 13letni Charles Mink je zbežal; 14letni John Farley je najprvo tudi bežal, potem je pa policijo obvestil o nezgodi. Policija je takoj ohvestila kompanijo o nesreči, ki pa ni hotela takoj ustaviti tok, ampak je dvema delaveem naročila, naj rešita otroka.

Mejtem se je več kot pet tisoč oseb nahralo okoli stolpča in gledalo strašen prizor. Dečku je pada rata ura iz žepa, ki je potonila.

North Bergen, N. J., 1. avgusta. — Popoldne ob treh so se dečki prepriali, kdo spleza višje na električnem stolpiku nasproti Peerless Rubber Company. Med njimi je bil tudi 14letni John Mohan, ki je prisel plezati takoj na stolp, da dokaže svojo izurjenost v plezanju. Prizpel je petdeset čevljev visoko, ko je pol

EMILE ZOLA:
DENAR.

Podložen M-k.

(Nadalevanje)

Sakard se zahvali in pohiti navzdol v prvo nadstropje. Mazod je bil še mlad borzjan in zelo premožen; njegova sreča je bila, da mu je umrl stric, po katerem je nasledil eno največjih borzijanskih podjetij v Parizu, in sicer v letih, ko se drugi moraju učiti posla. Bil je majhne postave in prijaznega obraza z majhnimi, rjavimi brščicami in z ostrimi, črnimi očmi. Pri svojem delu je bil zelo marljiv in prevdaren in je imel močan, čist glas. To mu je pomagalo, da je bil že znan v "korbelji" kot mož bistrih možgan in izurenosti, ki se lahko povspne v prvo vrsto borzijanov. Mazod je prejemal direktno informacije iz borz v inozemstvu in je bil v zvezi z vsemi velikimi bankirji; pravili so, da ima svojega sorodnika tudi v časnikarski agenturi Francije. Njegova žena, katero je poročil iz ljubezni, mu je prinesla stoindvajset tisoč frankov doted; zelo ljubka, mlada žena, ki ga je že obdarila z dvema otrokom; triletno dekle in dečka, osennajst mesecov starega.

Mazod je ravno spremjal zdravnika k stopnicam, ko sta se srečala s Sakardom. Zdravnik je med smehom tolazil prevega, da se ni treba něbati za otroka.

"Stopite noter!" povabi Mazod Sakarda. "Koliko skrbim naredi človeku ti otroci! Samo malo se naj pokvari, pa bi že mislil, da je izgubljen."

Privedel ga je v sprejemnico, kjer je še sedela madama Mazodova in držala sinčka na koleni, medtem ko se je njena hčerka iztezala, da jo poljubi, ko je videla mater zopet srečno in veselo. Vsi trije so bili plavih oči, svetlih las in njihova lica so bilo sveže mleko in kri. Mati je bila delikatna ali brez kakih finešev, kakor otroci. Mazod stopi k ženi in jo poljubi na lase.

"Vidiš, kako svá bila neumna!"

"O, nič zato dragi! Tako sem vesela, ko je zdravnik dejal, da ni nobene nevarnosti!"

Sakard je skoraj ostrmel, ko je videl pred seboj toliko družinske sreče. V luksurijozno opremljeni sobi je bila doma zakonska sreča, katere še ni čisto nič skali. V vseh štirih letih njegevega zakonskega življenja ni mogel nikne očitati Mazod niti toliko, da bi se bil le iz radovednosti ozri po kaki pevki komične opere. Bil je zvest soprog in ljudje, ki so ga poznali, so tudi znali, da ni velik špekulant, čeprav je bil še mlad in poln življenja. Sreča, ki je napolnila tisto dobo, okraseno z bogatimi preprogami, z okusnimi slikami na stenah in s parfumom dicesih rož v kitajskih vazah, je bila kakor sveži zrak, katerega se človek nikdar ne nadira do sitega.

Gospa Mazodova, ki je nekoliko pozala Sakarda, omeni radiostno proti njemu:

"Ali ni res, gospod, da je človek srečen, če si le želi sreče!"

"Prepričan sem, gospoda, da je tako," odgovori Sakard. "Razentega so na svetu dobri in lepi ljude, katerih se ne sreča ne upa dotakniti."

Ona je vstala, poljuhila soproga in odšla z otrokom v naročju; deklica, ki je ves ta čas viseča na očetovem vratu, je tudi stekla za njo. Da bi skril svoje čustvo, se je obrnili Mazod k svojemu gostu z besedo parižkega bahača.

"Kakor vidite, moje življenje ni ravno prebedasto."

Nato pa hitro doda:

"Ali mi imate kaj povedati! Pojdite gori v pisarno; tam je boljši prostor za pogovor."

Ko sta bla čes blagajniško pisarno, je Sakard opazil Sabatinija, kateri je prišel po dolžni denar, in se je začudil, ko je viden, kako prisreno je Mazod stisnil roko temu svojemu odjemalem. Zapriša se v borzijanovo privatno pisarno in Sakard mu je razdelil namen svojega obiska. Najprvo ga je vprašal za neke formalnosti glede vpisovanja delnic v uradni borzni seznam, nato je pa govoril na dolgo in široko o svoji zadavi, kako namerava odprieti Univerzalno banko s kapitalom petindvajsetih milijonov, pravzaprav kreditni zavod, ki ima služiti velikim podjetjim, ki jih bo ustanoval. Mazod je poslušal zelo verno in nato mu je uljudno razložil, kako se dosežejo potrebne formalnosti na borzi. Ampak Mazod ni bil slep. Slutil je, da ni prišel Sakard k njemu samo zaradi te malenkosti, in ko je končno zadnji omenil, da želi priporočilo na Dagremonta, se je borzian prisiljeno nasmejal. Dagremont je seveda zelo bogat mož! Ali zaupanje v tega človeka ni ravno trdno; kdo pa je zanesljiv v kupljenju in v ljubezni? Nihče! On, Mazod, je pa lahko odkritočen in mu pove vso resnico o Dagremontu, s katerim sta se pred kratkim skregala, kar je znameno vsem borzijanom. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri je postal len in trebušast zadnje čase. Razentega je bila tekma med obema borzijanoma. Dagremont zdaj daje vedino svojih naročil Jakobiju, židu iz Hordeauxa, dolgu, šestdesetletnemu človeku širokemu in dobrovoljnemu obrazu. Čigar grmeči glas je bil znan daleč naokoli, kateri

Ves gozd je bil poplavljen od dama. Vejo so s treškom odletavale od dreves, havbične granate so sekale debela debla, kosec šrapnelov in granat so se zarivali v debla, kakor v maalo.

Zbral sem svoje ljudi in pogledal tužno na to razbito kopo nekaj desetin vojakov.

"Junaki! Bog z Vami! Ročaj se, kakor kdo zna, a jaz ostanem tu, pa kar Bog da!"

Čutil sem, da mi le s težavo prihajo besede iz grla. Hotel sem rešiti vsaj nekoliko teh močnih in junaških kmetov, ki sem jih pred desetimi meseci povedel od rodne grude.

Najavjeni stroge discipline in pokorščine so me iznenadeno pogledali vojniki, kakor bi me hoteli vprašati, ali sem jem v resnici velej, naj beže in se rešijo. Nekoliko trenotkov sta se borila v njihovih dušah ponos in naravnini nam do življenga, a nazadnje je zmagal pri vseh, po tolikih prestanilih mukah, strahotah in trpljenju tridnevne bitke, ljubezen do življenga in drug za drugim so se počeli pomikati proti našemu levemu krilu.

Ostal je samo eden, — moj služba Bogomir.

"Zakaj Ti stojiš? Pogdi za drugim!" sem poskušal, da prevpijem tresk in ropot okoli sebe.

Njegove plave oči so pokorno in proseče gledale name. Klečal je za starim, debelim hrastom, da se zavaruje pred jekleno točo.

"Jaz ostanem pri Vas, gospod kapitan! Ali naj Vas zapustim sedaj samega, ko Vam je moja uslužba najpotrebejša? Ne dej Bože, da bi bili slučajno ranjeni! Kaj pa bi počeli brez mene? Tudi to čudo bo prešlo, potem pa pojedemo skupaj nazaj, ali naprej, kakor je božja volja . . ."

Deno od nas se je razprostirala dolga ozka njiva s cvetočim makom. Kakor kri rudeče glavice so se zvijale od tresa od ozračja in škrilastih listič so padali na tla.

Opazil sem, da streljajo Bolgari na vsakega našega vojnika, ki se pojavi iz šume. Cel roj zrn zaroji okrog vsakega, ki izkuša doči breg onstran struge, in zadet se vrne vsak kakor divji golob.

Legel sem za trohnel štor in čakan. Krčevito sem stiskal v roki napet samokres, pripravljen, da si razbijem čelo, če bi moral pasti v roke sovražnika.

Solnce je prikelalo in njegovi žarki so se zdeli ko tanke, neskončno dolge igle, ki se zabadajo v telo, mozeg in pljuča.

Dva, tri korake od mene je umiral neki vojak ranjen v trebuh. Strašno je bilo gledati njegovo dolgo kuštravo brado, kakor zemlja črno lice, česar potete so bile spremeš od groznega trpljenja. Pena mu je udarila na blede ustnice in v neznotnih mukah je trgal oblike raz sebe.

"Vode, bratje, vode!"

Bogomir je čul grgrajočo prošnjo nesrečnika in se splazil po tleh proti njemu, da ga napoji iz svoje čutarice. A nekoliko koračov od umirajočega se je prevrnil znak in val krvi mu je plusknil iz ust. V sredo srca ga je zadevo sovražno zrno.

"A — ah!"

Čul sem samo njegov poslednji vdih. Dva, trije krčeviti sunki in bilo je končano. Odprtih oči, ko da bi se čudil nečemu, je obležal na hrbitu, kraj njega pa je curljala voda iz čutarice in namakala suho zemljo . . .

Baš poldne je bilo, ko je z druge strani Pepelišta zadrhtel zrak od tisočev človeških krikov.

"Ura! Ura!"

Kratek, oster in visok je bil ta krik. Tako ne vpijejo Bolgari, njihovi bojni krik je bolj podoben zverinskemu tuljenju, in jaz sem spoznal, da je prišla rešitev: moravska divizija, ki je po hitrem dvadnevнем pohodu vendar dospela še pravočasno . . .

Po končani borbi in bolgarskem begu sem se vrnil na mesto, kjer so se čule naše trombe. Čete in hataljoni so se zbirali, in ko sem naposed prestrel svoje vojake, jih je bilo vsega skupaj še sedemdeset mož, je torej še štela moja četa, dvestotideset jih je padlo.

Rekli so mi tedaj tovariši, da sem ves posivel. To sem videl kažeju tudi sam. Zadnji dan te grezne bitke je pobelil moje laze . . .

Ko smo dva dni zatem razdalji pošto v polku, sem našel tu di pismo za Bogomira. Bilo je od

proto in prečital sem ga. Pisal mu je sinček.

"... Mamo smo včeraj pokopali. Jaz in sestrica sva ostala sama v hiši. Gospod pop mi je rekel, naj Ti pišem, da vzameš dolust in prideš domov. On bo odhal do pisma na pošto. Pridi, tata, takoj nas je strah tako same! Sestra vedno plaka in kliče manj County vrnili boljši časi.

DOPISI.

Glencoe, Ohio.

Jugoslovanski soc. klub štev. 2 v Glencoeu, O. je imel na dan 29. julija gozdnino veselico, ki se je prav, dobro obnesla. Nameravali smo prirediti veselico na nedeljo, dne 30. julija, ali ker bi lahko prišli z zakonom v navskrije, smo se premisili in napravili veselico v soboto popoldne.

Najbolj magnetični del veselice sta bila dva janca, katerih eden je bil pečen, drugi pa živ. Prvega smo spravili tje, od koder ni vrnitve, drugi pa je šel na žaljivo dražbo in je prinesel klubovski blagajni čez \$20.00. Šele o polnoči odpravili smo se prav židane volje proti domu, vsi žeče, da bi se kmalu zopet kaj tatega priredilo.

Pred tednom dni, priobčen je bil v Prosveti dopis brata Johna Stonicha. Kot iz dopisa povzmem je on proti dnevniku Prosvečtu, dasi tega noči povedati naravnost. Boljše bi bilo, da bi nam kar naravnost rekel takole: "Mi, ki v mestu živimo imamo na razpolago različne dnevnike, jutranje, opoldanske, ali večerne izdaje, pa kaj nam mar, če imate vi delavci po malih kempah svoj "kranjski" dnevnik, ali ne! Boljše je da ne veste nič, se vam ložje proda, "šmir" za maslo.

Ce bi S. N. P. J. ne bila vstavnila svojega lastnega glasila, ampak ostala pri kakšnem zasebnem listu, ne bi se danes bližalo število njenega članstva 15 tisočem, pač pa najbrž ne bi imeli pet tisoč članov. Od dnevnika pa zamoremo pričakovati, da bo za S. N. P. J. storil še mnogo več, kot je teden. Ako ima enurednik dovolj dela s tedenkom na osmih straneh, kako naj pričakuje kdo, da bo dnevnik z nadaljnimi 20 stranmi na teden, izhaja brez dovoljnega števila urednikov in sotrudnikov.

Posebno mi delavci po naselbih, ki si služimo vsakdanji kruh s težkim delom pod zemljo, smo že danov potrebovali dnevnike, kot je Prosveta. Zato, živila Prosveta!

Nace Žlembberger.

Springfield, Ill.

Društvo Illinois, štev. 47 S. N. P. J., je na zadnji redni seji sprejelo prelog, da se pred jesenjo priredi še en piknik, v korist dr. blagajni. Piknik se bo vrnil v nedeljo, 20. avgusta na navdini Nelsonovi farmi; začetek ob 1. uri popoldne. Vstopnina za moške en dolar, ženske so vstopnine prostne.

Vljudno vabimo še enkrat vse slovensko občinstvo v Springfieldu in okolici, da se piknika množobrojno vdeleže. Posebno opozarjam člane društva Illinois, da naj vsak prinese svoj dolar na piknik: hladnega ječmenovega boldosti, da ne bo nobeden ogoljufan. Društvo ima vedno dosti izdatkov, a dohodkov nič, razen če se napravi piknik. Torej vsi na piknik 20. avgusta.

Dalje naznanjam članom, dr. Illinois, štev. 47, posebno oddaljnim, da sem zadnjo sejo pustil tajništvo radi odhoda od tukaj. Vse društvene stvari naj se za naprej pošiljajo novemu tajniku, Louis Pekol, 1858 S. 15. St.

Frank Bregar, bivši tajnik.

Camp Shumway, Colo.

Naše društvo "Orel nad Triglavom," štev. 249 S. N. P. J. je na svoji redni mesečni seji dne 9. julija podpiralo iniciativni predlog dr. "Zvon," štev. 40 iz Durango, Colo., ter želi da pride na splošno glasovanje.

Kakih posebnih novic iz goratega Colorado nimam poročati, niti zdaj, dasi se le malokedaj kaj sliši iz Rockefellerjevega kraljevstva.

Ena najbolj važnih novic pa je, da je dne 17. julija zgubil svoj stolček znani J. Farrar, ki je igral toliko vlogo v znaniem coloradskega štrajku. Skoro nismo mogli verjeti, da bi bilo mogoče, da je bilo vsega skupaj še sedemdeset mož, je torej še štela moja četa, dvestotideset jih je padlo.

Rekli so mi tedaj tovariši, da sem ves posivel. To sem videl kažeju tudi sam. Zadnji dan te grezne bitke je pobelil moje laze . . .

Ko smo dva dni zatem razdalji pošto v polku, sem našel tu di pismo za Bogomira. Bilo je od

njegovo mesta je stopil drug mož, mož, o katerem pričakujemo, da bo istotako pravičen z delave, kot z bogatinami. Preje imenovani Farrar imel je baje pod seboj šest sto Rockefellerjevih priganjanjev in šerifov, novi mož je pa vse raznal. Imamo torej najlepše upanje, da se bodo tudi v Huerfano County vrnili boljši časi.

Pozdrav vsem članom in članicam S. N. P. J. našemu dnevniku Prosvečtu, pa vsaj 25 tisoč naročnikov.

Anton Jerman.

Naznanila in vabila

Kenosha, Wis.

Tem potom vladljivo vabimo društva Slovencev v Racine, Wis., pa Sloga in Moška Jednakopravnost v Waukegan, Ill., na gozdnino veselico, ki jo prirede dr. Ilirija, štev. 38 S. N. P. J. v Kenosha, Wis., v nedeljo dne 6. avgusta.

Vabimo tudi v bivšega društvenega blagajnika, da poravnava dolg v znesku \$4.94.

Želeti bi tudi bilo, da bi se bolj vdeleževali društvenih sej, kajti nekateri člani sploh ne prihajajo k sejam nikoli in sploh se ne zanimajo za društvene zadeve, kar pa ni pravilno. Bratje in sestre zanimajmo se za našo korist.

John Goršek, tajnik.

Primrose, Pa.

Naznanjam tem potom vsem članom dr. "Narodni Cvet," štev. 231 S. N. P. J., da sem bil na zadnjih sejih izvoljen tajnikom. Obračajte se v vseh, tajnika se tikajočih zadev, zanaprej name, podpisane.

Opominjam tudi bivšega društvenega blagajnika, da poravnava dolg v znesku \$4.94.

Z bratškim pozdravom

Anton Skopar,

P. O. Box 735,

Primrose, Pa.

Iz slovenskih naselbin.

Milwaukee, Wis., 31. jul. Včeraj dopoldne je umrl rojak Martin Kosem v tukajšnji bolnišnici. Kakor stotine drugih postal je tudi on žrtev neznošne letošnje vročine. Doma je bil iz Dola pri Ljubljani, star okoli 41 let. Svoječasno bil je član S. N. P. J., pretečeno jesen pa je društvo puštil, baje vsled slabih delavskih razmer.

Poročevalec.

Springfield, Ill. V 48. številki Prosvečte sem čital, da ima William Tuk, v Beloit, Wis., koruso visoko 8 čevljiev in 8 palcev. Moja je visoka 10 čevljiev, pa še ni čisto doraščena. Chas Kajtna, R. R. 8, Box 118. (Illinois, Iowa in Indiana, so znane, kot države koruze. Toliko in tako lepe koruze se ne prideva v nobeni državi unije, kot v prej omenjenih. Tudi Missourij, Kansas in Arkansa pridejo dosta koruze, vendar niso tako izključno "koruzne," kot prvoimenovane. Wisconsin je država trave in detelje in ako zraste tam tudi koruze visoka 8 čevljiev in 8 palcev, se jo lahko smatra za lepo. Op. ured.

ZAPOMNITE SI! Dopis, članek, društvo na naznanila in vesti in vse drugi spisi in poročila, ki se tičejo novic, ter splošno, kar je v zvezi z uredništvom, naj se pošiljajo na sledenči naslov:

"PROSVETA",

(Uredniški oddelok),

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Naročnina, oglasi, spremembe naslofov, pritožbe glede nerednega dobljanja lista, poročila zastopnikov glede naročnikov, denar na oglase in vse druge donarske pošiljative, ter splošno, kar je v zvezi z uredništvom, naj se pošiljajo na sledenči naslov:

"PROSVETA",

(Upravniki oddelok),

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Ako to storite, tedenj pride vsaka poslana stvar takoj v pravo roko brusko zamude. Ce torej želite, da je posvod točnost, držite se tega!

"PROSVETA",

(Upravniki oddelok),

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Ako storite, tedenj pride vsaka poslana stvar takoj v pravo roko brusko zamude. Ce torej želite, da je posvod točnost, držite se tega!

"PROSVETA",

(Upravniki oddelok),

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Ako storite, tedenj pride vsaka poslana stvar takoj v pravo roko brusko zamude. Ce torej želite, da je posvod točnost, držite se tega!

"PROSVETA",

(Upravniki oddelok),

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Ako storite, tedenj pride vsaka poslana stvar takoj v pravo roko brusko zamude. Ce torej želite, da je posvod točnost, držite se tega!

"PROSVETA",

(Upravniki oddelok),

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Ako storite, tedenj pride vsaka poslana stvar takoj v pravo roko brusko zamude. Ce torej želite, da je posvod točnost, držite se tega!

"PROSVETA",

(Upravniki oddelok),

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Ako storite, tedenj pride vsaka poslana stvar takoj v pravo roko brusko zamude. Ce torej želite, da je posvod točnost, držite se tega!

"PROSVETA",

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Izkuje dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cena oglasov po dogovoru. Kopijski se ne vržejo.

Naravnina: Zadnjene države (neven Chicago in Canada \$5 na leto, \$1.50 na pol leta in \$10 na tri meseca; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.15 na tri meseca).

Naslov se vse, kar ima stik z lastom: "PROSVETA"

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society

Issued daily except Sundays and Holidays OWNED BY SLOVENE NATIONAL BENEFIT SOCIETY

Advertising rates on agreement

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address: "PROSVETA"

3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Kralji bakra se repenčijo.

Nova dohodninska predloga v končusu določa nekaj davka na baker kot del dohodkov za "preparedness." In kaj se je zgodilo? Čez sto kapitalističnih žurnalov je naenkrat dvignilo vihar protesta zoper nameravan davek na baker. Kaj, baker hočete obdavčiti! Najboljšo ameriško industrijo hočete udariti! Baker, ki danes uživa največ prosperitet, baker, ki je najbolj žlahtna kovina za vojne potrebe — hoče konгрес uničiti! Ali naj gledamo, da bodo tuje države osvojile svetovni trg za baker in Amerika naj bo brez bakra, ako pride do vojne?

Tako vpijejo najeta trobila in naštrevajo celo vrsto nesreč, ki bodo zadele Ameriko, ako dobimo davek na baker. Do zdaj sicer še niso rekli, da bi davek na baker privdel volkove v Gorenje, jezero ali razširil otroško paralizo — toda čas za to predložo je kratek, in ako se jim ne posreči uglati kongresnikov in senatorjev na drugi način, bodo gotovo postavili tudi te nesreče na rovinu novega davka.

Ali so res kralji bakra v takih bedi? Ali bodo res vsi po vrsti bankrotirati, ako jim vlada naloži nekaj davka?

Pošljemo, kaj piše Wall Street Journal:

"Vest iz Washingtona se glasi, da bodo bančni zavodi Morgana, Rockefellera in Guggenheim napeli vse sile, da se prepreči nameravan davek na baker. Vladni eksperti trdijo, da bodo lastniki bakrokopov naredili letos 300 do 400 milijonov čistega dobička. Letošnja prodejica bakra v Zedinjenih državah bo vsakakor znašala dve milijardi in 333 milijonov funtov in od tega bo porabila Amerika 800 milijonov funtov. Pred vojno je bila Nemšija največja odjemalka ameriškega bakra in 18 mesecov pred vojno je že naročila 483 milijonov funtov."

Torej je res revčina! — Ubogi kralji bakra! Stiristo milijonov dobička bodo imeli samo letos, toda davka ne morejo plačati!... Čim večji profit, tem večja moč in arroganca. Kralji bakra imajo v washingtonski zbornici svoje kongresnike in senatorje, ki so od nog do slave vkovani v baker. Ti kongresniki in senatorji — iz Montane, Arizone, Michigana in iz Bostonia — so že povedali v obeh zbornicah, da davek na baker pomeni poraz administraciji, ki bi obdržala tako "hudodelstvo."

Magnatje bakra črpajo miljone profita iz vojnega materiala. To ni so tudi veliki patrojotje in zahtevajo, da se morajo Zedinjene države pripraviti s topovi in granatami — kar seveda pomeni še več profita. Ampak da bi magnatje sami kaj prispevali za kanone in granate, tega pa ne! Pomenju teh izčemalcev naj ljudstvo plača vse stroške preparednosti.

Ce je ljudstvo pametno, bo odgovorio: Niti centa za preparednost, dokler vladajo kapitalisti!

ODGOVORNOST! Uredništvo in upravljanje nista odgovorna za vsebine oglasov v listu. Vsakdo naj pa si sam, kadar naroda in kupcu dvojstvo blage. Mi bomo seveda skrbeli, da ne bomo nikdaj odgovorno poton naših oglasov, ali včasih pride skrb preprično. Zaradi: Drožbina previdnosti je fum drožjiva!

Kaj pomenijo miličarski zakoni za delavec?

Pet militarističnih zakonskih predlog, ki jih je sprejela država New York in jih je podpisal governer Whitman, nakladajo delavecem vojaško obveznost in dokler so v veljavni, jim ne preostaja drugega kot agitirati proti njim, da se spremene ali pa prekličejo.

Zakonske predloge dajejo governerju moč, da delavec pokliče pod zastavo, kadar se njemu zdide je potrebno, da se jih pokliče.

Če v državi New York nastane velika stavka, lahko governer mobilizira delavece, da čuvajo kapitalistične interese. Zgodi se lahko še več in sicer to, kar se je zgodilo v Italiji, ko je grozila splošna stavka železničarjev. V državi New York naj izbruhne velika železničarska stavka ali drugih transportnih delavev in dogodi se lahko, da governer mobilizira delavec in jih prisili, preoblečene v vojaško suknjo, opravljati stavkaško delo v "intresu države".

Vsi dečki med 16. in 19. letom v državi New York, ki ne delajo, so prisiljeni poleti vežbati se v vojaških taborih.

Vsi dečki nad osmim letom v državi New York, se morajo telešno vežbati pod nadzorstvom miličarjev.

Teh pet zakonov je delavec potegnilo v militaristično mrežo, da ne morejo iz nje, dokler so v veljavni.

Ti zakoni jemljejo delavecem svobodo in situacijo je postala neznašna. Ta situacija kljče vse delavece v bojno vrsto, da se bojujejo z vsemi legalnimi sredstvi proti militarističnim zakonom, dokler jih ne odpravijo.

Noben delavec ne more reči, da je svoboden, dokler so ti zakoni v veljavni. Vsak delavec hrepeni po svobodi, zato je pa tudi njegova dobrotnost, da se pridruži gibanju, ki ima namen, da se militaristični zakoni spremene ali pa popoloma odpravijo.

Delaveci na zapadni polovici sveta se združujejo

Pred svetovno vojno so se dogodki v Evropi tako hitro podoli druga za drugim, da je bilo nemogoče organiziranim delavstvu nastopiti pravočasno in preprečiti vojno. Ameriškim in mehiškim delavcem se je posrečilo odvrniti krvavo vojno med obema republikama.

Kako se je to zgodilo? Ko je džingovsko časopisje najbolj hujskalo za vojno, je predsednik "Ameriške delavske federacije" poslal povabilo tajniku organiziranega mehiškega delavstva (Casa del Obrero Mundial) za skupno konferenco na meji. Povabilo je bilo sprejetje z navdušenjem in vrnila se je konference, ki je trajala tri dni in katere so se udeležili ekssekutiva "Ameriške delavske federacije" in delegatje organiziranega mehiškega delavstva.

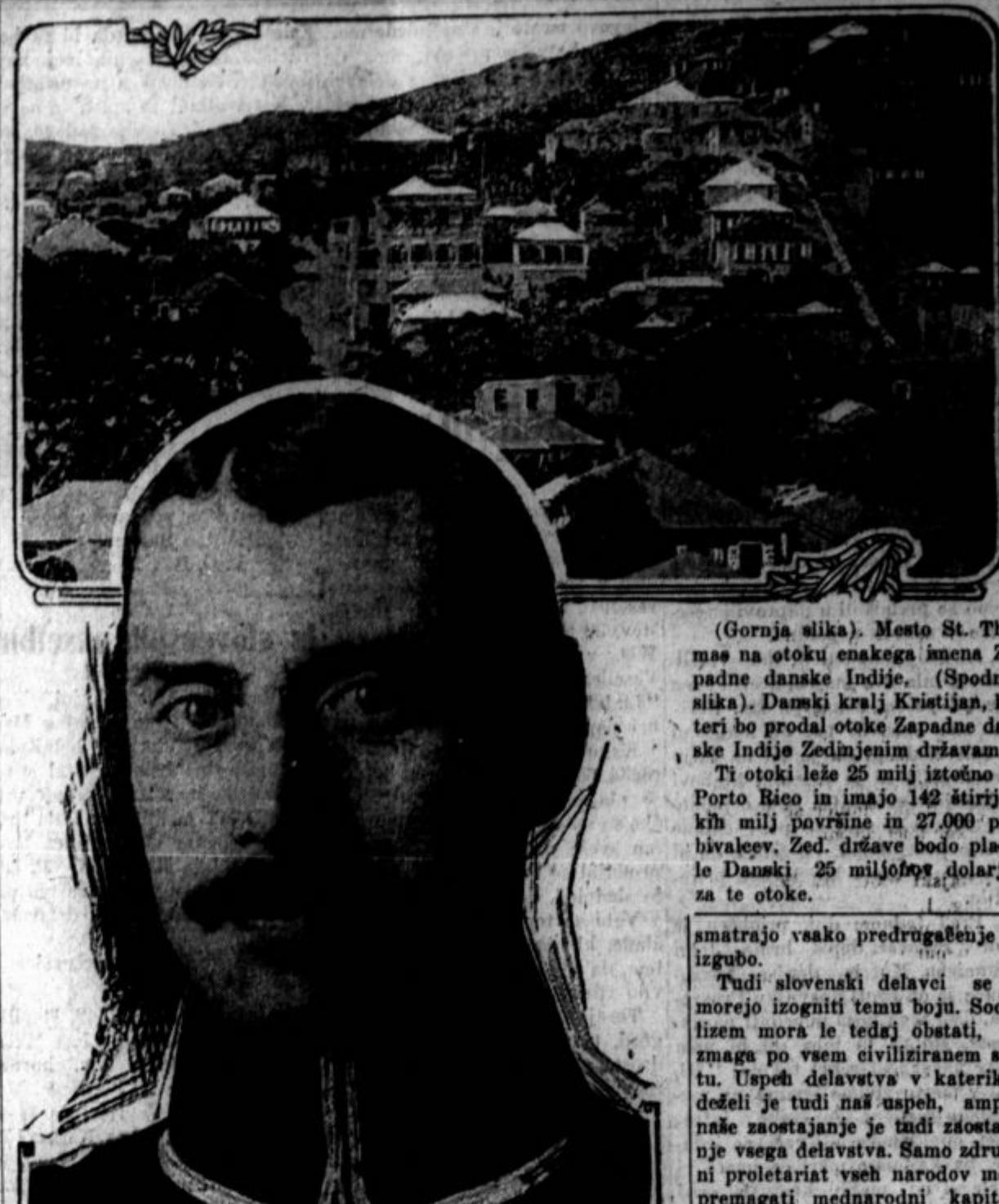
Konference je osvojila zaključek, da se ustanovi "Vseameriška delavska federacija." S tem zaključkom je bil storjen prvi korak do pobratimstva vseh delavcev, ki žive v Severni, Srednji in Južni Ameriki, položen je bil temelj delavški zvezi, ki lahko učinkuje pomirovalno, kadar nastajajo po volji kapitalističnih interesov resni konflikti med ameriškimi republikami.

Kolike važnosti je tako zveza za blagostan ameriškega ljudstva, se je pokazalo, ko so nekateri ameriški kapitalistični interesi hoteli na vsak način imeti vojno z Mehikom. Razmere so bile tak napete, seveda vstvarjene umetno, da je bilo vsak trenotek pričakovati vojno z Mehikom.

Zdaj obavljena pisma in brsojake dokazujejo, da je sporazum med ameriškim in mehiškim delavcem tako vplival na Carranza in predsednika Wilsona, da je bila vojna, velika nesreča za ameriško in mehiško ljudstvo, odvrnjena v zadnjem trenotku in so se sporna vprašanja pričela reševati diplomatičnim potom.

Proti vojni je bilo organizirano ameriško in mehiško delavstvo, za vojno so bili gotovi kapitalistični interesi. Do vojne ni prišlo, ker je organizirano ameriško delavstvo ob pravem času in v resnem trenotku poseglo v stvar.

Ali bo tudi v bodoče mogoče organiziranemu ameriškemu delavstvu preprečiti vojno? Da, če

(Gornja slika). Mesto St. Thomas na otoku snakega imena Zapadne danske Indije. (Spodnja slika). Danski kralj Kristijan, kateri bo prodal otroke Zapadne danske Indije Zedinjenim državam.

Ti otoki leže 25 milij iztočno od Porto Rico in imajo 142 atirjaških milij površine in 27.000 prebivalcev. Zed. države bodo plačale Danski 25 milijonov dolarjev za te otoke.

smatrajo vsako predvraženje za izgubo.

Tudi slovenski delavci se ne morejo izogniti temu boju. Socializem mora le tedaj obstati, če zmaga po vsem civiliziranem svetu. Uspeh delavstva v katerikoli deželi je tudi naš uspeh, ampak naše zaostajanje je tudi zlasti vsega delavstva. Samo združeni proletarij vseh narodov more premagati mednarodni kapitalizem vsega sveta.

Zato tudi za slovenske delavce ni druge poti, kakor združitev v mogočno armado, vzoredno in organiziranim delavstvom vsega sveta.

To je pot do sreče in tudi srečna pot. Zakaj največja sreča, ki si je moremo misliti na tem svetu, tiste ljudi, ki žive na njem, se more doseči samo na podlagi socializma. Pesniška fantazija lahko ustvarja drugačen svet in drugačne ljudi; pa si tedaj tudi lahko misli drugačno srečo. Če človeški mu telesu n. pr. ne bi bilo treba hrane, ampak bi mu zadostoval zrak, bi bili tudi pogoj človeške sreče popolnoma drugačni kakor dandanes. Ali prirodnih zakonov ne moremo izpremeniti. Za človeka, kakrišen je, so materialna vprašanja neizogibna. Hrane mora imeti, če se mu to zdi lepo ali grdo, oblike mora imeti, kakršno zahteva podnebje, varstvo proti vremenskemu vplivu mora imeti. Njegova sreča ne bo popolna, tudi če ima vse to, zakaj tedaj se javlja še duševne potrebe. Ali če niso izpoljenjene niti te potrebe, tedaj sploh ne more biti sreče. Pensem se lepoti revčine je hinavsko smenitvijo, lahko zgradi podlago, na kateri se pozneje uresniči.

Človeško življenje je še vedno velika uganka, ki se ne ukloni ne veri, ne znanosti. A če moram priznavati skrivnosti, ki jih še nihče n' razkril, vendar spoznamo, da čim prej napoči dan poginjanja kapitalizma, ki kulturni svet ugroža z vojno in uničenjem in delavstvo drži v sramotni mezdni sušnosti.

Delaveci niso proti vojni, ker se smrli, saj tvegajo svoje življenje vsaki dan pri trdem delu, ampak so za mir, ker le v dobi miru se lahko človeška družba razvija kulturno in civilizatorično, da čim prej napoči dan poginjanja kapitalizma, ki kulturni svet ugroža z vojno in uničenjem in delavstvo drži v sramotni mezdni sušnosti.

Človeško življenje je še vedno velika uganka, ki se ne ukloni ne veri, ne znanosti. A če moram priznavati skrivnosti, ki jih še nihče n' razkril, vendar spoznamo, da čim prej napoči dan poginjanja kapitalizma, ki kulturni svet ugroža z vojno in uničenjem in delavstvo drži v sramotni mezdni sušnosti.

Kakor je posamezniku po nemagljivem zakonu sojeno, da se razvija, tako stremi človeštvu deloma zavedno, deloma nezavedno, po razvoju in rasti. Iz otroških let sili v mladenička, pa v moška ter kopri po najvišjih vrhuncih, po čim bolj se človek čuti srečenega. Teda s samo željo je prav naločno opravljanje. V marsikaterem oziru ne prihaja naše želje prav nič v poštev: tam, kjer pa so kaj vredne, ostanejo brezplodne in jih, če jih ne podpremo s svojim delom, dokler vidijo pred seboj življenje.

Socializem je realizacija tega stremljenja. Njegova naloga je zbrati vse raztrešene, tolkokrat se gubeče brezplodne moći in jih, danes kaotično se uskajoče in vzajemno si nasprotuječe, združiti v harmonično celoto, ki pomeni korenit in lepoto obenem.

Z dosegom tega cilja, najvišje, ga, ki ga more danes zaznovati človeški um, prije neizogibnem boju proti vsem zaprekam, razreden boju, ker so zapreke razrednega značaja. Gmotna beda milijonov, ta največja nesreča naše dobe, ki ne ubija le telesno cele armade, ampak uničuje neštete duhovne na liku zadetih posameznikov in vse človeške družbe, je posledica razdelitve v gospodarje in sušnje, v bogataše in nemaniče, v priviligirane in brezpravne. Obstanek razredov je največja ovira človeške sreče in napredka družbe je odvisen od tega, da izgine razredi in zmaga vzajemnost vseh ljudi.

Z dosegom tega cilja, najvišje, ga, ki ga more danes zaznovati človeški um, prije neizogibnem boju proti vsem zaprekam, razreden boju, ker so zapreke razrednega značaja. Gmotna beda milijonov, ta največja nesreča naše dobe, ki ne ubija le telesno cele armade, ampak uničuje neštete duhovne na liku zadetih posameznikov in vse človeške družbe, je posledica razdelitve v gospodarje in sušnje, v bogataše in nemaniče, v priviligirane in brezpravne. Obstanek razredov je največja ovira človeške sreče in napredka družbe je odvisen od tega, da izgine razredi in zmaga vzajemnost vseh ljudi.

Do zmage vodi boj, samo boj. A ta boj morejo voditi le oni, ki imajo največ pričakovati od napredka. Nikakor se ne bodo za izpremenbo bojevali tisti, ki so zavoljni s sedanjim položajem in

Za naše farmarje.

Odvrahanje škode po vranah.

Imamo tri vrste vran: črno, sivo in poljsko vrano, ki jih nekui ljude ne vedo ločiti in zato jih menjajo vse v en koš, če, vrana je vrana, ter grehe ene vrste napravijo drugim vrstam.

Črna in siva vrana ne živita in ne gnezdit v velikih svojih družbah, pač se radi pomešata med poljske vrane, kjer pomorita veliko mladih zajcev, jerebie in krištanj, ter zato vse vranje v velikih jatah, ki stejejo na stotine živali.

Korist poljske vrane odločno presega njeno škodljivost: Poljska vrana uniči nekaj (posebno črno, t. i. hink rjavega hrošča) ter v tem pogledu prav gotovo mnogo koristi. Ce bi ne imeli živalskih sovražnikov hroščevih ličink, zlasti vrana, bi nas bil rjav hrošč že zdavnaj pojedel, če bi človek še tako pridobil hrošč.

Kjer se pa poljska vrana pojavi v izredno mnogoštevilih jatah, je pa vsekakdo zelo nadležna in škodljiva, a samot zato, ker uničuje setve. V takih krajih se je vsekakdo varovali njene škode, toda na pameten način. Vrana popolnoma zatrepi bi bilo isto, kakor odzgatati vejo, ki človek na njej sedi. Prevelike množine vrana je po možnosti iztrbiti, da se posstrele, kar je pa pri tem prebrisanem ptičju malo uspešno; najbolje sredstvo je razdiranje gnezdišč.

Poljske vrane kar tjavanda pozimi zastrupljati pa nikakor ni umno, ker se po eni strani veliko ne doseže, po drugi strani se pa v slučaju, če je uspeh res popoln, naredi več škode kakor koristi. Vrhutega se z zastrupljanjem vrana spravijo v nevarnosti drugo koristne živali. Lovci so seveda za uničenje vseh ptičev in vrste vrana, torej tudi za uničenje poljskih vrana; a tej nameri je na sprotna faktorjeva korist, ki mora obvljeti.

Ubranimo se torej prevelikemu številu vrana s smotrenim razdiranjem gnezdišč, škode po vrana na obsejanih njivah se pa obvarujemo z sredstvi, ki vsejano seme delajo v vrana zoprino zoprn. Ta sredstva so minji, premogkatran, kreozot itd. Ta sredstva je pa tako sitno in težko rabiti, da se jih bo hotel malokteri farmar poslužiti. V Nemčiji rabijo v to svrhu z najboljšim uspehom že nekaj letnega barvila, izdelano iz premogove katran, ki se imenuje antiativit.

Antiativit je sredstvo, ki varuje vsejano seme, da ga ne izključijo vrane, kokoši, vrabci, golobi itd., kajti z antiativito barvanega katran, ki se imenuje antiativit.</p

IZ GLAVNEGA URADA.

IZ gl. urada tajnika.

V zadnji tedenski štev. "Prosvete" smo naznani s par vrsticami, da je razpisani izredni asement v svrhu pokritja primanjkljanja v bolniškem skladu. Danes obveščamo člane (ice), da imamo že nad \$5000 primanjkljanja, ki pa čimdalje bolj narašča. Ako se množi primanjkljanje v sedanji letni dobi, se bo množil še bolj v jesenski in zimski dobi, ko člane nadlejujejo razne bolezni, ki jih prinašajo vremenske izpomembe.

Izredni asement plačajo vasi tisti člani (ice), ki so pristopili v društvo do 25. julija, t. l. Naklada znaša 25 centov na vsak dolar zavarovalnine, to je ktor je zavarovan za \$1 dnevne bolniške podpore, plača 25c, za \$2 dnevne zavarovalnine plača 50c in za \$3 pa 75c.

V slučaju, da ne bi izredni asement v avgustu in septembra zadostoval za pokritje primanjkljanja, se bo nadaljevala naklada toliko časa, da bo deficit pokrit in bolniški sklad na dobri finančni podlagi.

IZ urada nadzornega odbora

S. N. P. J.

Nadzorni odbor apelira na društvene tajnike in tajnice, da v bodoče nakazujejo bolniške nakaznice z črnim in ne svinčenim. Vsi važni dokumenti morajo biti izpolnjeni in podpisani z črnim; med te spadajo: bolniške nakaznice, mesečna poročila, prestopni listi itd.

Pri bolniških nakaznicah naj se posebno pazi na sledeče:

Datumi, kdaj se član javi bolnim, do kdaj se mu pakazuje bolniška podpora, kakor tudi svota, naj bodo pisani z razločnimi številkami. Bolniški obiskovaleci naj zapisejo poleg imena na nakaznico tudi datum, kdaj so bolnika obiskali.

S tem bo olajšano delo nadzornega odbora. Jednota bo pa imeti lepo poslovanje.

Sicer veliko število tajnikov in tajnic izvršuje svoje delo prav dobro. Ako bodo cenjeni tajniki in tajnice v bodoče vpoštevali zgornj omenjene nasvete, bo še boljše poslovanje in večji napredok v S. N. P. J.

Jože Ambrožič.

Paul Berger.

F. S. Tauchar.

IZ URADA GL. BLAGAJNIKA.

Opozarjam tem potom društvene tajnike in blagajnike, naj strogo pazijo na to, da bodo naslovi društvenih blagajnikov v imenu pravilni in natančni. Vsled nepravilnega ali pomanjkljivega naslova se pismo lahko zgubi, ali pa pride v nepravne roke. Vsak mesec vrne mi pošta po več pisem s čeki, katera so bila naslovljena na društvene blagajnike, radi pomanjkljivih naslovov. Na ta način se stvar zavleče, da bolnik ne dobi podporo, do ktere je opravičen, o pravem času, ampak teden ali dva pozneje. Jaz zamorem dobiti naslove društvenih uradnikov iz imenika, ki je v Prosveti priobčen enkrat na mesec in ako tam priobčeni naslovi niso pravilni ni moja krivda, če društvo ne dobi bolniške podpore, o pravem času.

Dalje bi priporočal nekterim društvenim tajnikom, da malo bolj pazijo na pisma s čeki bolniške ali druge podpore. Bilo je že par slučajev, ko je dr. blagajnik pismo s čeki prejel, ter isto potem vrgel v kakšen kot, med razno šaro. Ko potem pisma ni mogel hitro najti, je br. pisan gl. blagajniku, da so čeki zgubljeni, nakar sem čeke na banki preklical. Par dni po tem pa je prišlo poročilo, da je pismo s čeki najdeno. Lečalo je kje v mizni, na polici, ali pa je čakalo na pošti. Glavni blagajnik mora na ta način danes čeke preklicati, jutri pa zopet preklicati. Brezo zira na to, da napravi to mnogo nepotrebne dela, izgleda tako poslovanje skrajno otroče in smešno. Prosim torej društvene tajnike in blagajnike, naj mi šele takrat sporočijo, da so čeki zgubljeni, kadar so se do dobra prepričali, da ne ležijo kje v kakem kotu, ali pa na pošti.

Nekatera društva že vedno pošljajo mesečna poročila in asement nameščarsivo je že blizu 4 leta, kar je bil ta sistem odpravljen. Glasom pravil se asement z mesečnim poročilom vred, pošilja glas s prepričanjem, da mu

je glavnega tajnika in ne na blagajnika. — Tudi ako se kak član S. N. P. J. čuti prikrajšanega na bolniški podpori, naj se ne obraže same, ampak na glavnega tajnika. Jaz učinam z bolniškimi nakaznicami nečesar opraviti, ker to je delo glavnega tajnika.

Končno bi se opozoril vse člane S. N. P. J., kadar ktori dobri ček za bolniško ali ktori si bodi odporno, naj čeka ne drži v listini, ne znamenjanega tedne in meseca, ampak naj ga takoj zmenja. S tem se meni mnogo dela prihrani in krotola je mnogo ložja. Nekteri člani držijo čeke nezmenjane po štiri ali pet mesecov. Taki podpore gotovo ne rabijo, zato naj raje denar deponirajo na banki da se jim bo obrestovalo. V prihodnje bom vsak ček, ki ne bo zmenjan najkasneje v treh mesecih — preklical.

Povdarniti moram, da velika večina društev, oziroma društvenih uradnikov, vrši svoje posle vzorno, ter nisem imel še nikake sestnosti z njimi. Za tista društva seveda nisem napisal gornjih vrstic, ker ni treba. Želel bi pa, da bi bilo poslovanje vseh društev vzorno, kakor je poslovanje ognome večine.

Bratje in sestre, posebno pa, že uradniki in uradnice, v vseh društvenih zadevah bodoči točni in natančni, ker le na ta način zmorejo tudi gl. uradniki točno poslovati, na ta način bo vladalo zadovoljstvo med članstvom in naša dična S. N. P. J. bo rastla in evetela.

Anton J. Terbovec,
gl. blag. S. N. P. J.

Seja gl. upravnega nadzornega odbora 12. julija 1916.

Navzoči: Kuhelj, Verderbar, Terbovec, Zavertnik, Molek, Ambrožič, Tauchar, Berger in upravitelj Godina.

Br. Kuhelj otvoril sejo. Zapisnik prejšnje seje sprejet.

Br. Zavertnik poroča: Pri "Prosveti" je veliko dela in če pojde takoj naprej, bomo omagali. Potrebno je, da dobimo sotrudnike od zunaj, ki bodo pisali za list in za to delo jih je treba nagnaditi.

Molek: Delo pri listu je tudi zato težavnejše, ker nam tiskarna ne da dovolj delavev; včasih za mudimo v tiskarni uro ali dve po nepotrebni. Najpravo je treba zahtevati od tiskarne, da nam preskrbi dovolj dobrih delavev, ki bodo list hitro spravili v stroj vsako jutro. Dalje je potrebno, da imamo stalne korespondence v večjih naselbinah, ki bodo redno poročali za list, in te je treba seveda plačati.

Ambrožič: Jaz sem za to, da se takoj dobijo sotrudniki, ki so sposobni za ta posel.

Berger: Je tudi za to in omenjal da bi se sotrudnikom plačalo od kolone.

Terbovec: Naj se določi gotova svota v to svrhu in vsakih par mesecov naj se izplačujejo nagrade sotrudnikom.

Verderbar je proti temu, da bi se določila kaka svota v naprek.

Godina: Gradivo mora priti tudi od zunaj in nihče ne bo vodno pisal zaston.

Zavertnik svetuje, da naj naj plača sotrudnikom cent in četrto od tiskane vrste za originalno gradivo in dobre prevode.

Po daljši debati predloga Berger, da se plača sotrudnikom pravna cena od tiskane vrste in nagrade se naj izplačujejo enkrat v mesecu. To pa velja le za tako gradivo, katerega ni treba slovensko popravljati. Pri enuitvi gradiva naj odloča uredništvo in potrošnja na seji gl. odbora. Sprejet.

Stev. 187, Pittsburgh, Kans. John B. Fayne, administrativni direktor Ano Bank, ki toži jednotno za posmrtnino, pošilja izjavo, da so dediči pripravljeni se poravnati za \$350; v tej svoti so tudi viketi sodni stroški, ki znašajo po izjavni sodnega klerkja #24.35. Stvar se vzame na znano, in se naloži tajniku, da na podlagi tega poravnava zadevo.

Stev. 86, Chicago pošilja protest proti tiskarni tiskarni z J. S. Z. niso pa lastni, jednotini tiskarni. Društvo naj tajnik pojasni, da gl. odbor vrši le sklep zadnjie konvencije in nič drugega.

Br. Math. Turp, prvi tajniški pompenik, pred gl. odbor, da bi željal da se določi način k svojim staršem v Columbu, Mich. Se mu dovoli.

Br. Berger vpraša, kako je mogel br. J. Rozman pri društvu št. 36, Chicago, določiti podporo za zlomljeno noge, ko je bil že izaben. Pravil, da je imel ta slučaj slab vztok na nekatera društva zunaj Chicago. Br. Verderbar pojasnjuje, da je bil dolični brat izobčen brez svoje krvide, in ker je v enem mestu živel poravnal, kakor se zase prejel, je bil delen.

Br. Ambrožič vpraša, zakaj sta bili meseca januarja izplačani dve blagajniški plači, br. Potokarju in br. Terbovecu. Br. Zavertnik pojasnjuje, da to ni bil prvi, niti poslednji izdeleni izjavni.

Kupno pogodbo mora podpisati dokler ni nadzorni odbor pregledal knjig, in to je bilo že v januarju. Delala sta torej oba in oba sta bila deležna plače.

Br. Ambrožič vpraša dalje, zakaj br. Breskvar v Clevelandu

priobčimo zastonj. Sklenjeno, da mu br. upravitelj poslije cene oglassov.

Na dnevni red pride razprava glede zastopnikov za "Prosveto." Br. Verderbar predloži nečesar prešenj za zastopništvo. Po daljši debati je sklenjeno na predlog br. Zavertnika, da jednotni se ne zamenjajo zastopniki za dnevnik, katerim se plača vožnja in 20% od naročnikov, ki so člani in 30% od nečlanov, dalje 50% od kolektivnih oglassov. Vožnja se povrne le tistim zastopnikom, ki potujejo samo za "Prosveto"; kdo ima zraven še kak drugi business, dobi samo označeno provizijo. Zastopnik, ki ustanovi novo društvo, dobi vrhtega še \$5 nagrade. V "Prosveti" naj izide poziv, da se izčrpi zastopniki.

Br. Kuhelj zaključi sejo.

Jos. Kuhelj, podpredsednik.

Ivan Molek, zapisnik.

je obljubil za to, da ima jednotni se ne imenje na svojih smotkah. Do danes ni še nikjer zabeleženo, da je jednotni dobila kakve procente. Br. Breskvar ni nič posadal in zato ni nič zabeleženega.

Nasadnik se še vedno ni odločil. Stopil je k oknu in gledal na polje. Končno je dejal:

"Jezdil bom k sodniku."

"Dobro, medtem se bom sprejet na reki."

"Pa bi šli z mano in zadeva bi bila hitro rešena!"

"Hvala," je odgovoril Jak, "imel sem dosti dela in truda in nočem s stvarjo imeti več opraviti, kot je treba. Če vam je prav in kupčija vič, potem boste tako prijazni in spravite listine sami v red. Ponudim vam šest sto dollarjev za dekleta in se držim ponudbe do osmih zvečer. Po tej uri nisem več obvezan."

Nasadnik se je čudil temu kramatučemu govoru. Jak je bolj iz načinka zavoj v njem. Vstal je in vzel klobuk, da se poslovi. V tem trenutku so se odprala vrata in mlada dama je ponudila globo v sobo.

"Ujeli ste jo v Kentukiju, pa hočete kupiti poceni?" je rekel nasadnik.

"Cenjeni gospod," je odgovoril Jak, "je izpostavljen nevarnosti, da še bolj sum oživi v njem. Vstal je in vzel klobuk, da se poslovi. V tem trenutku so se odprala vrata in mlada dama je ponudila globo v sobo."

"Ujeli ste jo v Kentukiju, pa hočete kupiti poceni?" je rekel nasadnik.

"Ali vam zadostujeta dva poroka, ki jih lasko predstavim?" je vprašal Jak.

"Prosim za dokaze — najnačina kupčija še ni veljana, dokler ne dokažeš..."

"Prosim za dokaze — najnačina kupčija še ni veljana, dokler ne dokažeš..."

"Prosim za dokaze — najnačina kupčija še ni veljana, dokler ne dokažeš..."

"Prosim, le stopi notri," je rekel mr. Beauchamps — "Mr. Dodge iz Kentuckyja — moja starejša hči. Lujza — kje je Evženija moje arce?"

"Papa, na verandi je hoteli sva te povabiti na njen običajni sprechod."

"Prosil bom mr. Dodga, da začneš prevzame moje mesto. S sodnikom imam opraviti za pol ure."

Jak se je priklonil in gdje, Lujza je rekla:

"O, to je izvrstno. Pripravljati nam bočniči moral o Kentuckiju. Tam so strašne šume, polne medvedov in panterov. — Kaznej Kentucky se nahaja daleč na severu, v snegu in ledu!"

"Ni tako daleč na severu," se je smejal Jak — "če dovolite gospodična, vas spremim, da ne bo vaša sestra čakala na vas."

Z načinom priklonil se je poslovil od nasadnika, ki je postal malega zamočja, opravljajočega službo paža, po konja. Prosil je mlado doma, naj počaka samo trenutek, da svoj lovski plen, aligatorjevo kožo in življenje in vplemo dekleta in umorom pačka.

"Kje pa živi v Kanadi?" je rekel Jak.

"V Quebecu, naj blizu Quebeca — ne, ne da se nič storiti, da jo zopet dobite," je rekel smejan tujee in uganjal jedro vprašanja, je nadaljeval po momentu napravite v teh okoljih imenitno kupčijo."

Nasadnik je vstal in je hodil s prekršajnimi rokami na hrbitu gorinčol. Naenkrat je obstal pred tujem in ga ostro pogledal:

"Ali vi ste vi, gospod —"

"Dodge —" je dopolnil Jak in hladno v hladno.

"Mr. Dodge — ali veste, da se mi stvar zdi amuljiva?"

"Tako je bilo tudi z menoj," se je smejal tujee, "in čeprav nisem nič dejal, sem vendar mislil, da mora biti farmar prisvojen, da se ne vse vetrove. Njemu ni teklo le gladko jezik, ampak razumel je v lepih barvah naslikati življenje in običaje prebivalcev v severnih državah, tako, da je poslušalki pričevali nase in je ura hitro potekla.

To se je zgodilo. Mejtem ko je Mr. Beauchamps na hitro doveden ponujil dirjal po obrežju cesarjev, je Jak odvzel zamorsku dečku aligatorjevo kožo in jo nesel proti obrežju, kjer je stala skupina drevja, kjer so čakali mladi doma.

Jak je bil mož, ki je znal zahvatiti dani. Od mladih nog je bil vajen čudežnih dočivljajev in je prepočeval severne države že na vse vetrove. Njemu ni teklo le gladko jezik, ampak razumel je v lepih barvah naslikati življenje in običaje prebivalcev v severnih državah, tako, da je poslušalki pričevali nase in je ura hitro potekla.

Jak se je glasno zasmehal; pogledal je na cesto in videl, da prihaja jaz.

"Prav žal mi je," je dejal smejan tujee, "da je voda v zraku, mejtem je voda v zraku, ali voda v zraku proti postavam, za katero boste delali pokoro gospod — vi ste moj ujetnik."

Jak se je glasno zasmehal; pogledal je na cesto in videl, da prihaja jaz.

</div

rezi je vodo, kot ostro brušen mes. Zadnji dočki jezdcev, kosilnikov, so sprofilo dvosečno lovako poljne. Sledili preden je s konja izletel na svet, so zrna vdariši priznatev vodo. Ko se je čoln zgušil v moči nad reko, so videli enega čolnjev stali v čolnu, ki jim je poročljivo mahal s klobukom. Seveda so belopotni takoj skočili v bližnji čoln, da sledi učebniškom. Colnarja, ki sta čakala na Jaks, sta izrabila čas in navrhlo delo na več mestih, da je bil neraben. Preden so čolni popravili, so bili učebniški že tako dočki, da so bili izven vsake nevarnosti. Nasadnik se je vrnil s tovarši v svojo hišo in kiel, da se je delala tem.

Zadaj, prek nasipa je lezel stari zamorec in gledal na njimi s prizdignjeno glavo prek naštega, dokler niso izginili v vrto in se zanjimi zaprila hišna vrata. Potem je stari skočil k obrežju, vzeli klobuk z glave in mizel z njim v raku, pri tem pa plesal po eni nogi in se smehljil vesel pred se s pritajenim glosom:

"Massa Poeridge, massa Poleridge, massa in Salij je žena mladega farmarja, žena belopotnika na verju, o—o—o."

"Vranga, kaj pa plešel in akče?" se je zadri širov gina vrh nasipa, in ko je stari prestraten pogledal kvíško, je vzril pamuka, ki je stopal po robu nasipa.

"O, massa", je vskliknil zamosre premeteno, "kod lesa mi je padel na nogo—o—o—o!"

"Ti si bil vedno neroda", je dejal paznik, "spravi se domov. Kaj pa laži tod okoli?"

"Takoj massa, takoj", je odgovoril stari in si naložil velik les na hrbot, potem je pa lepel za pažnikom proti zamorski verji.

Spošne razprave.

NALOGE NĀJEGA DELAVSKEGA KARADA.

(Konec)

To je edina pot. Kdor misli, da ni tako, ta menda misli, da slovenski delavec izhaja brez višje izobrazbe in da je enostavno nepotrebno, da bi se brigati za naš kulturni napredok. Kdor pa v resnicah želi, da bi se naš narod v Ameriki prizdignil duševno in se razvijal se za kak drugi užitek poleg alkohola, ta bo moral priznati prejšnjaj, da brez dobre organizirane podlage je vsak vseh na tem polju nemogoč. To se pravi: vseh je nemogoč, ako hočemo imeti kaz dobre. Dobra stvar pa stane debar. Izobraževalna organizacija mora imeti redne dohodke, teh pa ne bo, ako ni rednih prispevkov od članov. Kar eketistira na milodarjih, je heracija in nikdar ne bo imelo kakega vseha. Za to imamo dokaze. Poglejmo "Zavetnice", ki je sezidano na heraciji, — kje pa je? Par sto dolarjev se že prizerači za to ali ono red, ali kadar je treba večjega kapitala in stalnih dohodkov, da pokrivajo izdatke, ne bomo prišli nikamor z včnimi snoledovanjem.

Iz tega sledi, da ne bomo nikdar imeli kakega večjega kulturnega zavoda, ki bi služil izkrajeno izobrazbi v širšem pomenu besede — pa naj se ta zavod imenuje kakor hoče — dokler se bomo zanašali na prostovoljne prispevke, ki naj financirajo takšni zavodi. Podobni zavodi pri drugih narodih, ki niso privatna podjetja, so navadno plod rednega finančnega prispevanja iz organizacij. Američki Poljaki, kar je naprednega elementa, imajo svoje učilišče v Cambridge, Pa. To učilišče je lastnina "Poljske narodne zveze," največje poljske podporne organizacije v Ameriki in vsi člani plačujejo nekaj malega — menda pet centov — mesečno v sklad tega učilišča. Poljaki, katerih je veliko več kot nas, bi gotovo ne vpletali rednega sestavu za to zavod, če bi bilo s prostovoljnimi prispevki. — Seveda nam se še ne sanja, da bi zaniljili v kateremkoli mestu. Južnoslovenska Akademija je bila povojno načrtu le potovna univerza, ki bi potovala od naselbine do naselbine. V enem mestu — kjerisib — bi bilo nastanjeno vodstvo s centralno knjižnico in z ostalimi učnimi pripomočki (trdi, aparat, filmi itd.), ki bi vodilo predavanje po naseljnih in razpoljiljo potrebnih stvari. Za tiste razmere bi to moralo zadovoljeti.

Če torej mislimo na kulturno izobrazbo v večji meri in z dobrim vsehom, moramo delati na to, da vse naše napredne organizacije

Ivan Mošek.

Pisec Gregor Korobč, pl. Gajšča.

(Konec)

Okoli 30 romarjev, verske sekete, duhoborcev šlo je baje oni dan do vrata boščin, ali po domači pot vedano, magli na božjo pot. Romarje se je načelo v N. Dakoti in po njih lanski izjavlji, so šli bogu nespasti. Kar jih objeka ni niti oviral, bi ga bili najbrži kmalu ardeli, da jih niso vstavile zvezde in grepelci hresvernik policej, ki ne verjamejo v nikaka božja ročno v mesto. Mesto je bilo

podporne in politične združijo izobraževalno delo v eno centralno mesto, v posebno institucijo, ki mora biti redna od humanitarnega in političnega značaja, ki mora biti nad strankami z edinim zvestim ciljem: spoštno kulturno izobrazbo za vse. Ta institucija bi pa moralna sponeti na rednih prispevkah združenih organizacij, najti brez stalnih dohodkov je ta začetek nemogoč.

Naj se odiši načrt Jugosel. Aka-

demijski ali naj se izdeli nov načrt

s novim imenom, ki bo v bistvu

stalečna prenove; saj na imenu nici ležeče. Akademijo je inšistirati

v Jugoslovanska socialistična

zveza. Kdor misli, da se ne sme

projekt vremidiči samo zato, ker

ga predlagajo socialisti, naj za-

menjuje s stvarjo druge organizaci-

in ce bo projekt ravno tako do-

ber ali je boljši, jar bom drage

volje podpiral stvar. Informativ-

no delo glede projekta se mora

rediti najmanj eno leta, da bo

vsakdo docela poučen, zakaj gre.

In če projekt na spoštnem glasov-

ovanju ponovno propade, potem

bomo imeli dokaz, da američki

Slovenci nobemo širše izobrazbe

in da nismo sposobni za kulturni

razvoj!

Se meseca decembra m. l. sem

naglašal v starem "Glasilu," da

nimamo Slovencov v Ameriki nobe-

no bodočnosti kot narod, ker nas

je premašio. Z nami in s tistimi,

ki se še naselijo tukaj, izumre

slovenstvo; naši potomeci bodo A-

merikanici in nič drugega. Imamo

bodočnost kot kulturni ljudje. Ako bomo živili sami zase in vsak

zase hlapčevali industrijskim

despotom, ne bodo nas Amerikanici

nikdar poznali in naki otroci

nas bodo hitro pozabili. Ce se pa

organiziramo kot delavski razred

in kot narod v socijing in kul-

turne svrhe, bomo sami izvršili

del spoštnosti za boljšo eksisten-

co in nadaljnji boj, ki ga bodo

dirjale kulturne potrebe ljudstva.

To so naloge delavskih žens.

To je edina pot. Kdor misli, da

ni tako, ta menda misli, da slovenski delavec izhaja brez višje izobrazbe in da je enostavno nepotrebno,

da bi se brigati za naš kulturni napredok. Kdor pa v resnicah želi, da bi se naš narod v Ameriki prizdignil duševno in se razvijal se za kak drugi užitek poleg alkohola, ta bo moral priznati prejšnjaj, da brez dobre organizirane podlage je vsak vseh na tem polju nemogoč. To se pravi: vseh je nemogoč, ako hočemo imeti kaz dobre. Dobra stvar pa stane debar. Izobraževalna organizacija mora imeti redne dohodke, teh pa ne bo, ako ni rednih prispevkov od članov. Kar eketistira na milodarjih, je heracija in nikdar ne bo imelo kakega vseha. Za to imamo dokaze. Poglejmo "Zavetnice", ki je sezidano na heraciji, — kje pa je? Par sto dolarjev se že prizerači za to ali ono red, ali kadar je treba večjega kapitala in stalnih dohodkov, da pokrivajo izdatke, ne bomo prišli nikamor z včnimi snoledovanjem.

Iz tega sledi, da ne bomo nik-

dar imeli kakega večjega kulturnega zavoda, ki bi služil izkrajeno

izobrazbi v širšem pomenu besede — pa naj se ta zavod imenuje kakor hoče — dokler se bomo zanašali na prostovoljne prispevke, ki naj financirajo takšni zavodi. Podobni zavodi pri drugih narodih, ki niso privatna podjetja, so navadno plod rednega finančnega prispevanja iz organizacij. Američki Poljaki, kar je naprednega elementa, imajo svoje učilišče v Cambridge, Pa. To učilišče je lastnina "Poljske narodne zveze," največje poljske podporne organizacije v Ameriki in vsi člani plačujejo nekaj malega — menda pet centov — mesečno v sklad tega učilišča. Poljaki, katerih je veliko več kot nas, bi gotovo ne vpletali rednega sestavu za to zavod, če bi bilo s prostovoljnimi prispevki. — Seveda nam se še ne sanja, da bi zaniljili v kateremkoli mestu. Južnoslovenska Akademija je bila povojno načrtu le potovna univerza, ki bi potovala od naselbine do naselbine. V enem mestu — kjerisib — bi bilo nastanjeno vodstvo s centralno knjižnico in z ostalimi učnimi pripomočki (trdi, aparat, filmi itd.), ki bi vodilo predavanje po naseljnih in razpoljiljo potrebnih stvari. Za tiste razmere bi to moralo zadovoljeti.

Če torej mislimo na kulturno

izobrazbo v večji meri in z dobrim

vsehom, moramo delati na to, da

vse naše napredne organizacije

podporne in politične združijo iz-

obraževalno delo v eno centralno

mesto, v posebno institucijo, ki mora

biti redna od humanitarnega

in političnega značaja, ki mora

biti nad strankami z edinim zvi-

stem ciljem: spoštno kulturno

izobrazbo za vse. Ta institucija bi

pa moralna sponeti na rednih pri-

spevkah združenih organizacij,

najti brez stalnih dohodkov je ta

začetek nemogoč.

Naj se odiši načrt Jugosel. Aka-

demijski ali naj se izdeli nov načrt

s novim imenom, ki bo v bistvu

stalečna prenove; saj na imenu nici

ležeče. Akademijo je inšistirati

v Jugoslovanska socialistična

zveza. Kdor misli, da se ne sme

projekt vremidiči samo zato, ker

ga predlagajo socialisti, naj za-

menjuje s stvarjo druge organizaci-

in ce bo projekt ravno tako do-

ber ali je boljši, jar bom drage

volje podpiral stvar. Informativ-

no delo glede projekta se mora

rediti najmanj eno leta, da bo

vsakdo docela poučen, zakaj gre.

In če projekt na spoštnem glasov-

ovanju ponovno propade, potem

bomo imeli dokaz, da američki

Slovenci nobemo širše izobrazbe

in da nismo sposobni za kulturni

razvoj!

Naj se odiši načrt Jugosel. Aka-

demijski ali naj se izdeli nov načrt

s novim imenom, ki bo v bistvu

stalečna prenove; saj na imenu nici

ležeče. Akademijo je inšistirati

v Jugoslovanska socialistična

zveza. Kdor misli, da se ne sme

projekt vremidiči samo zato, ker

ga predlagajo socialisti, naj za-

menjuje s stvarjo druge organizaci-

in ce bo projekt ravno tako do-

ber ali je boljši, jar bom drage

volje podpiral stvar. Informativ-

no delo glede projekta se mora

UREDNIŠTVU DOPOLNITVU
MENJAVAČNIKI IN KNJIGE.

"Čas," mesniški za podnik, izobražbo in napredok, prinaša v juliju sledenje vsebine:

Oblaki (Pesem).

Tretji stadij ali pobiranje davka za star kraj.

Književnost. (Avstrijske vojne slike).

Avstrijske vojne slike za zagrijalom.

Kako je Avstrija vladala svoje narode.

Nekaj faktov iz sedanje vojske.

Trojica, ki pričakuje naš napredok.

Nekaj ruskih pregovorov.

Maček (Fotodrama) Ivan Molek.

Zaklad v Gozdu.

Iz astronomije.

Iz geologije.

Gumi in njegova velika važnost.

Znanstvena kokošnjereja.

Prebava hrane v človeškem telesu.

Jetika.

Pomoč zopet bule in kurja očesa.

Voda in njene lastnosti.

Kadar čistiti hišo.

Iz upravnosti.

LISTNICA UPRAVNOSTVA.

Cenjeni bratje tajniki in sestre tajnice apeliramo do vas da skušate pridobiti vsak nekaj naročnikov za dnevnik "Povesta". Pri večjih društvinah po pet do deset in pri manjših pa po dva ali tri in prav lahko bi se pridobilo da način do 5000 novih naročnikov. Bratje, agitirajte neumorno za svoj lastni list, neprenehoma dokler ga ne bodo naročili v vsaki slovenski hiši v Združenih državah.

Skušajte dobiti oglase od trgovcev pri katerih kupujete vaše vsakdanje potrebščine, povejite jim, da je list vaša lastnina in kako bodo oni podpirali vas pri tem, da dajo oglas, da bodo tudi vi njih pri odjemjanju in kupovanju blaga. Pišite upravnosti za pojamsila ako imate priliko za dobiti kak oglas, izrabite jo, list je vaša lastnina, delujte in skrbite za njo.

— Pomen številke 17 v sedanji vojni. Pariški "Figaro" konštatira, da je tekoči mesec 17. odkar je pričela vojna ter poudarja, da igra številka 17 v evropski vojni sploh veljalo vlogo. Številne letnice 1916. dajo število 17, letnice ustanovitve nemške države 1871 kaže isto misterijozno vrsto 17, številke vseh bivših pruskih kraljev Friderika I., Friderika Viljema I., Friderika II., Friderika III., IV., Viljema I. in Friderika III., dajo zopet 17; ravno tako tudi številke sedanjih vladarjev nasprotnih si držav Franca Jožefa I., Viljema II., Ferdinanda I., Jurija V., Nikolaja II., Alberta I., Petra I., Nikolaja I., Viktorja Emanuela III. In kaj sklepa "Figaro" iz tega? Da bo Nemčija naj ozneje 1917. porazena.

Na Francoskem se preceje verjamajo v vsakovrstne vraže.

PRI SPREMENAH naslovov je vedno treba omeniti poleg novega tudi star naslov. Pišite imena krajev in ulic pravilno, kakor so pišete v angleščini, da ne bo potem kakih nerednosti na pošti.

PISMO IZ KANADE.

Gospa Ana F. Rosauer, Enchats, Kanada, piše nam sledenje: Odkrito moram priznati, da je Trinerjev ameriški eliksir iz gorenja vina v resnici izvrstno zdravilo. Vedno sem trpela na jetrih, toda odkar sem rabila to zdravilo, posčutim se zopet popolnoma zdravo. Od sreca se Vam zahvaljujem za to zdravilo in je bom prav rada vsemu priporočala. Mrs. Ana F. Rosauer, Enchats, Alta, Kanada. Trinerjev ameriški eliksir iz gorenja vina dobiva dan za dnevom slična pisma, ker pomaga pri boljših želodca, jetri, drobovju, posebno pa pri zapeki in z njim spojenih boleznih. Ako imate slab appetit, ako se vam vzdiguje, da bi radi hlijivali, nervoznosti, pri splošni slabosti, rabite ga in takoj vam bo odleglo. Cena \$1.00. Pri vseh drugistih. Josef Triner, izdelovalci kemik, 1333 — 1339 So Ashland Ave., Chicago, Ill.

Vprašajte drugista, ako ima Trinerjev liniment. Je to izvrstno zdravilo, ako boli sklepni in mali. Cena 25c in 50c, po pošti 35c in 60c.

Vprašajte drugista, ako ima Trinerjev liniment. Je to izvrstno zdravilo, ako boli sklepni in mali. Cena 25c in 50c, po pošti 35c in 60c.

UGODNA PRILIKA.

Lepa prilika za premogarje v bližini. Naprodaj je hiša s stremi sobami, dobro zidana klet in dve ma lotoma, do bi se **ZA SAMO \$400.00**. Plačuje se lahko tudi na obroke po \$8 mesečno, to je tako se plača takoj pri nakupu \$50. Za nadaljnja pojasnila obrnite se na: Martin Raspet, R. F. D. No. 2 Box 140, Irwin, Pa., ali pa na lastnika; John Klobučar, Box 5, Cliff Mine, Pa.

RAZPRODAJA

V zalogi imam še par sto slovenskih grafofonskih plošč.

Anton J. Terbovec,
P. O. Box 1,
Cicero, Ill.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati.

pravo sliko socialismus.

Naročnina cena \$2.00 na leto, \$1.00 za pol leta.

Naslov: **PROLETAREC**
4008 W. 31st St.
CHICAGO, ILLINOIS

O PREHLAJENJU OTROK.

Vse matere morale bi vedeti, da se prehlajenje prijemljive; varujte otroke pred smrkavostjo nosa.

Vsaka mati morale bi imeti v svojih mislih, da je zdravje otroka odvisno veliki del od nje same, in ravno zato morale bi biti matere zelo pozorne, ker to je potrebno in unesno, da se ohrani otrok pred bolezni. Ako mati opazi, da je otrok nemiren, noče spati, otekel, zaprt; ako ima krč v žrebihi, drisko, mrzlijevo, ko dela zobe, dan mu boste takoj "Kops Baby's Friend", kateri je v zadnjih 40 letih ohranil živiljenje milijone in milijone otrok, katerega se lahko kupi v steklenicah po 25c in 50c v prodajalnah in v vseh lekarnah. Ako tega zdravila nemorete dobiti kjer živate, pišite in pošljite nam dovolj znakov za eno steklenico, ki jo želite in z vsej siljem vam jo mi pošljemo.

Kop's Baby's Friend Co.,
York, Pa.

C. Robert Koff
Edino pravi v tem podpisom.

Emil Bachman

2107 So. Hamlin ave., Chicago, Ill.

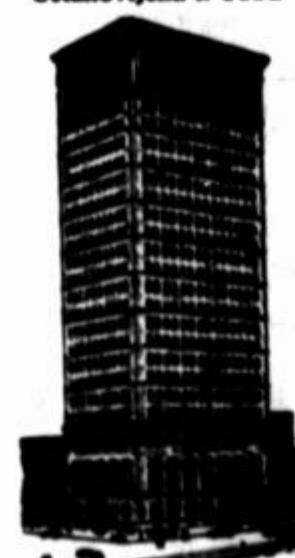
Največja slovenska tvrdka na ZAUSTAVI, REGALIZIR, ZWAKA, KAFKA, PREDAT v.d. v Ameriki.

Pišite po nad vseh ostalih, ki je učen v tem slovenskih jazyku.

OBLASTI ZDRAŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DEMARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA

Ustanovljena l. 1852

Lastno poslopje.

POZOR ROJAKI!

Cenjenim rojakom, ki so me povpraševali za slovensko sv. pismo in vsem rojakom po Z. D., ki želite sv. pismo v hiši imeti, nagnjam, da jih sedaj imam.

Celo sv. pismo starega in novega zakona v eno knjigo vezano, ki obsega 1040 strani. Cena \$1.50 s poštino vred, brez poštne \$1.25.

Rev. Jos. Wolf
1200 E. 59 St.
Cleveland, Ohio.

KNJIGA

Pot k zdravju

bode kušalo pošla, kateri rojaci so že nima, naj jo čim prej naroči. — Pošilja se brezplačno in poštne prosto.

Ta knjiga poučuje kako se čuvati pred raznimi boleznicami in kako že obstoječe z malimi stroški odstraniti. Ona je koristen svedovalec za moža in ženo, dekle in mladenci.

Pismo z razločno pisanimi imeni in naslovom pošiljajte na:

**The
Partos Pharmacy**

160 — 2nd Ave. New York, N. Y.

VELIKI SLOVENSKO - ANGLESKI
TOLMAC Knjiga obsega poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodilo za angleško pisavo, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrh tega ima knjiga dodačaj največ slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za pridržanje angleščin, in ne bi smelo biti slovenskega nasa, aki bi te knjige ne imel.

Knjiga trdo in okusno v platnu vezunu (420 strani), volja \$2.00 in je dobiti pri

V. J. Kubelka,
688 W. 145th St., New York, N. Y.
Pišite po cenik slovenskih knjig

DR. ADOLF MACH

ZOROGEDRAVMIK
Uradno ura: 9 do 12 dan
1 do 6 pop. 7:30 do 9 ure
kor. Ob nedeljah po dogovoru.

1001 S. Lawndale Av. vogal 28 Et.
CHICAGO, ILLINOIS.

ČAS.

Edina Slovenska revija
izhaja mesечно na 25 stranach
in velja za vse leta \$1. —
čas, 2711 S. Millard Ave.,
Chicago, Ill.

Punk v angleščini in lepopisju
potom dopisovanju.

Ali bi radi znali angleško govoriti, brati in pisati?

Ali imate veselje do angleščine in se ne znate učiti?

Ali Vam ni znano koliko velja angleščina nam tujecem v tej deželi? Naj pomislimo, da denar, ki se žrtvuje za samo izobrazbo, je najbolje naložen, in ne vzame ga kriza, ne vojna. Pišite za brezplačno pojasnila na

Slovenian Correspondence School
6119 St. Clair Ave., Cleveland 0.

— NA VSEBINO OGLETAVOV je izvedljivo le toliko odgovornosti
kot kar delata morda.

In vendar je mogoč tudi tisti, ki povzame občinstvo našo liberacijo, in pošlje na stiskovno: Kranjčki Brinjevec, samo da medtem odnosimo pesek v oči in ne ljudi sledijo s takimi besedami. Jas predajam tudi tak brinjevec, ki ni importira \$1.50 sabo, na galone pa po \$1.75 Double Stamp 1905 katere vrste ga hodita.

ANTON HORWAT, Importer in trgovec s čipkami na dolžino.

Tel: Canal 2974.

James F. Stepića,
predsednik.

Christian R. Wallack,
I. podpred.

Emmanuel Beranek,
II. podpred.

Adolph J. Krass,
blagajnik.

Ravnatelji odbor:
Michael Zemanec, predsednik;
Emmanuel Beranek, Dr. Anton Blažek;
Abel Davis, John Fucik;
A. V. Geringer, John C. Krass;
James F. Stepić, C. R. Wallack.

AMERICAN STATE BANK

1225—27 Blue Island Ave., blizu 12-ste ulice.

CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebilek 2500,000.00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8½ zvečer,
vse druge dneve pa do 5½ popoldan.

POZOR!

Radi nestalnosti cen kronske vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošiljali bomo denar le nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti krons. Upozorjajte, ali nam pa pišete za cene.

večje svote še po nižjih cenah.

Pošiljamo denar v star kraj in jamčimo, da se pošteno izplača ali pa Vam vrne.

Direktna vredna s Prve Hrvatsko krališko in posejilnicu v Zagrebu in njenimi podružnicami.

Pošiljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francijo.

Govorimo vse slovenake jazyke.

ki nam ga pošlje poštni urad iz starega kraja, prida vsakemu, da je denar, poslan naslovniku, bil izplačan. Izplačilo je podpisano od osebe, ki sta ji poslali denar in ko ga mi dobimo sem, ga hranišmo za to, da se lahko vsak pošiljalce sam preprida o prejemu poslane vrednosti.

Izvirno potrdilo

(ORIGINAL RECEIPT)

ki nam ga pošlje poštni urad iz starega kraja, prida vsakemu, da je denar, poslan naslovniku, bil izplačan. Izplačilo je podpisano od osebe, ki sta ji poslali denar in ko ga mi dobimo sem, ga hranišmo za to, da se lahko vsak pošiljalce sam preprida o prejemu poslane vrednosti.

Cene po dnevnem kurzu.

ZA DENAR JAMČIMO VRAKEM SLUĐAJU!

Prabilek in glavnica \$669,672.99. Hranilna vredna \$4,687,208.83

Pišite nam v vašem materinskem jazyku na

KASPAR STATE BANK

<p